Kunnanvaltuusto

Aika	19.10.2026 klo 18:00 - 19:15
Paikka	Kunnantalo, valtuustosali

Käsitellyt asiat

		Sivu
§ 42	Valtuuston kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 43	Valtuuston kokousasioiden käsittelyjärjestys	5
§ 44	Valtuuston pöytäkirjan tarkastus ja nähtävänäpito	6
§ 45	Muutospäätös peruspalvelujen valtionosuuteen ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitukseen 2026 ja talousarviomuutos 3/2026	7
§ 46	Puolivuosikatsaus ja talouden tasapainotusohjelman seuranta ajalta 1.1.-30.6.2026	11
§ 47	Kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit 2027	16
§ 48	Kunnan sijoitustoiminnan puolivuotisraportti	19
§ 49	Takauksen myöntäminen Pälkäneen Asuntotuotanto Oy:lle	22
§ 50	Kunnanhallituksen vastine tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2025	26
§ 51	Valtuustoaloite: Lautakuntien jäsenten osallistuminen valtuustoseminaareihin.	31

Kunnanvaltuusto

Aika	19.10.2026 klo 18:00 - 19:15		
Paikka	Kunnantalo, valtuustosali		

Osallistujat

.	Aho Maria	valtuuston puheenjohtaja	
	Penttilä Sofia	1. valtuuston varapuheenjohtaja	esteellinen 49 §
	Aspila Hannu	2. valtuuston varapuheenjohtaja	
	Aalto Minea	valtuutettu	
	Hakala Mikko	valtuutettu	
	Huhdanpää-Jais Lumia	valtuutettu	
	Kankila Jyri	valtuutettu	
	Keskinen Reijo	valtuutettu	
	Klasila Ville	valtuutettu	
	Koponen Kirsi	valtuutettu	
	Koskela Timo	valtuutettu	
	Koskelo Markku	varavaltuutettu (kok)	49 §
	Lindholm Johanna	valtuutettu	
	Luukkonen Jani	valtuutettu	
	Läärä Virva	varavaltuutettu (kok)	49 §
	Matomäki Jemina	valtuutettu	
	Mikkola Antti-Jussi	valtuutettu	esteellinen 49 §
	Mäkinen Elina	valtuutettu	
	Ojala Timo	valtuutettu	
	Pellikka Marika	valtuutettu	
	Penttilä Markku	valtuutettu	
	Reinikainen Arto	valtuutettu	
	Rönni Mikko	valtuutettu	
	Saarikko Jouko	valtuutettu	
	Saarinen Katja	valtuutettu	
	Saarinen Kirsi	valtuutettu	
	Vierikka Risto	valtuutettu	
	Vuorinen Tommi	valtuutettu	
	Zeitlin Rainer	valtuutettu	
.	Haili Hannu	vammaisneuvoston edustaja	
	Kokkola Tiina	vanhusneuvoston edustaja	
	Salmela Mikko	pöytäkirjanpitäjä	
	Ujula Tatu	kunnanjohtaja	
	Laamanen Aatu	talousjohtaja	
Poissa	Lehtelä Alisa		

Käsitellyt asiat	42 - 51
Liitteet	1 - 4

Allekirjoitukset

Maria Aho
puheenjohtaja

Mikko Salmela
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Jani Luukkonen
pöytäkirjantarkastaja

Lumia Huhdanpää-Jais
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pälkäneen kunnan yleinen tietoverkko 23.10.2026 15:00

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti.

Valtuuston kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

KV 19.10.2026 § 42

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 110 §

Esitys Puheenjohtaja

Todetaan läsnä olevat ja esteen ilmoittaneet valtuutetut sekä läsnä olevat varavaltuutetut. Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Valtuuston kokousasioiden käsittelyjärjestys

KV 19.10.2026 § 43

	Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, ellei valtuusto toisin päätä.
Toimivallan peruste	Hallintosääntö 115 §
Esitys	Puheenjohtaja
	Hyväksytään asioiden käsittelyjärjestys esityslistan mukaisena.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Valtuuston pöytäkirjan tarkastus ja nähtävänäpito

KV 19.10.2026 § 44

Valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla toisin päätä.

Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalaissa säädetään.

Toimivallan peruste: Hallintosääntö 125–126 § ja Kuntalaki 140 §

Esitys: Puheenjohtaja

Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa (PS ja VIHR), jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Pöytäkirja tarkastetaan sähköisessä allekirjoituspalvelussa viimeistään 22.10.2026 ja julkaistaan nähtäville yleisessä tietoverkossa 23.10.2026.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Jani Luukkonen (PS) ja Lumia Huhdanpää-Jais (VIHR).

Kunnanhallitus § 156 14.09.2026
Kunnanvaltuusto § 45 19.10.2026

Muutospäätös peruspalvelujen valtionosuuteen ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitukseen 2026 ja talousarviomuutos 3/2026

KH 14.09.2026 § 156

Valtiovarainministeriö myöntää kunnan peruspalveluiden valtionosuuden sekä päättää veroperustemuutoksista johtuvista verotulomenetysten korvauksista. Valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä kotikuntakorvauksista säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (1704/2009). Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009) sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (1765/2009) tarkoitetut valtionosuudet.

Pälkäneen kunnanvaltuusto on päättänyt muutoksesta vuoden 2026 talousarvion valtionosuuksiin 2.2.2026 (§ 6). Kunnan valtionosuuksia nostettiin tällöin yhteensä 73 806 eurolla alkuperäiseen vuoden 2026 talousarvioon nähden. Muutokset perustuivat VM:n 18.12.2025 tekemiin päätöksiin.

Tällä hetkellä voimassa olevat valtionosuudet kunnan talousarviossa (KV 2.2.2026 § 6 mukaisina):

	euroa / kuukausi	euroa / vuosi
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (sis. verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen)	275 909	3 310 909
-josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	178 922	2 147 069
Kotikuntakorvaustulot	32 103	385 240
Kotikuntakorvausmenot	-57 589	-691 064
Veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus	68 338	820 053
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus	-24 521	-294 250
Yhteensä (valtionosuusmaksatus)	294 241	3 530 888
Yhteensä (kirjanpidollinen valtionosuus)	319 726	3 836 712

VM on tehnyt 25.6.2026 uuden päätöksen (VN/35064/2025), jolla se palauttaa valtion talousarvion momentilta 28.90.31 (kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki) käyttämättä jääneen määrärahan kunnille (1,96 euroa asukasta kohden). OKM on niin ikään tehnyt uuden päätöksen (VN/38436/2025) 2026 vuoden opetus- ja kulttuuritoimea varten kunnille myönnettävästä valtionosuudesta 3.8.2026 päivämäärällä. OKM:n päätöksessä on huomioitu kunnan kohdalla muutoksia perusopetuksen valmistavan lisäopetuksen suoritemääriin ja rahoitukseen.

Muutokset otetaan huomioon kunnan peruspalvelujen valtionosuuksissa sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksessa elokuun maksuerästä lukien.

Uuden VM:n 25.6.2026 ja OKM:n 3.8.2026 päätösten mukaiset valtionosuudet ovat:

	euroa / kuukausi	euroa / vuosi
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (sis. verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen)	278 354	3 323 135
- josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	178 922	2 147 069
Kotikuntakorvaustulot	32 103	385 240
Kotikuntakorvausmenot	-57 589	-691 064
Veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus	68 338	820 053
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus	-24 167	-290 005
Yhteensä (valtionosuusmaksatus)	297 039	3 547 359
Yhteensä (kirjanpidollinen valtionosuus)	322 525	3 853 183

Kaikkiaan kunnan peruspalvelujen valtionosuus kasvaa 12 226 euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksen nettomuutos on 4 245 euroa. Muutoksen nettovaikutus on yhteensä 16 471 euroa.

Talousarviomuutos:

Talousarviomuutoksen vaikutus on esitetty alla olevassa taulukossa edelliseen päätökseen (KV 2.2.2026 § 5) verrattuna:

Valtionosuudet 2026	TA 2026	MTA KV 2.2.2026 § 5	Muutos	MTA KH 14.9.2026
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (sis. verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen)	3 326 457	3 310 909	12 226	3 323 135
-josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	2 160 514	2 147 069	0	2 147 069
Kotikuntakorvaustulot	363 468	385 240	0	385 240
Kotikuntakorvausmenot	-652 009	-691 064	0	-691 064
Veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus	819 116	820 053	0	820 053
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus	-399 950	-294 250	4 245	-290 005
Yhteensä (valtionosuusmaksatus)	3 457 082	3 530 888	16 471	3 547 359
Yhteensä (kirjanpidollinen valtionosuus)	3 745 623	3 836 712	16 471	3 853 183

Valtionosuudet kasvavat 16 471 euroa, josta

- Kunnan peruspalveluiden valtionosuus kasvaa 12 226 euroa
- Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus kasvaa 4 245 euroa

Muutosten yhteisvaikutus muutettuun talousarvioon nähden 16 471 euroa vuosikatetta parantavana.

Pälkäneen kunnan vuoden 2026 talousarviossa valtionosuudet on määritetty sitovaksi eräksi kunnanvaltuustoon nähden, joten talousarvion ja ministeriöiden päätösten summien erotukselle tulee hakea kunnanvaltuustolta talousarviomuutosta vuodelle 2026.

Mikäli kunta on tyytymätön valtiovarainministeriön peruspalvelujen valtionosuuden myöntämistä koskevaan päätökseen tai opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituspäätökseen, sillä on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saatuaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus valtiovarainministeriölle tai opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Oheismateriaalina VM:n päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuusuuden muuttamisesta sekä OKM:n päätös opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksen muuttamisesta 2026 vuodelle. Liitteenä talousarviomuutoksen vaikutus kunnan käyttötalous- ja tuloslaskelmaosaan.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 73–77 §

Valmistelija Aatu Laamanen, talousjohtaja
p. 050 469 8477, aatu.laamanen@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Tatu Ujula

Kunnanhallitus päättää

1. hyväksyä peruspalvelujen valtionosuuksia ja opetustoimen rahoitusta koskevat muutospäätökset vuodelle 2026.

2. olla hakematta oikaisua edellä mainittuihin päätöksiin.

3. esittää kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto päättää muuttaa vuoden 2026 talousarviota esittelytekstin mukaisin perustein (nettovaikutus vuosikatteessa +16 471 euroa).

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 19.10.2026 § 45
9/02.05.01.00/2026

Esitys Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto päättää muuttaa vuoden 2026 talousarviota esittelytekstin mukaisin perustein (nettovaikutus vuosikatteessa +16 471 euroa).

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kunnanhallitus § 156 14.09.2026
Kunnanvaltuusto § 45 19.10.2026

Liitteet

1 TA-muutokset 2026 KH 14.9.2026

Kunnanhallitus § 157 14.09.2026
Kunnanvaltuusto § 46 19.10.2026

Puolivuosikatsaus ja talouden tasapainotusohjelman seuranta ajalta 1.1.-30.6.2026

KH 14.09.2026 § 157

Kunnanhallituksen 15.12.2025 (§ 224) hyväksymän vuoden 2026 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan kunnanhallitukselle sekä valtuustolle raportoidaan taloudesta ja toiminnasta neljännesvuosittain. Edellytykset talouden seurannalle luo ajantasainen kirjanpito. Kunnan kokonaistalouden hallinta edellyttää, että toimielimet suunnittelevat toimintansa niin, että toimialalle valtuuston osoittamat tuloarviot toteutuvat ja määrärahat riittävät.

Sitovuustaso käyttötalousosassa valtuustoon nähden on ulkoisten toimintatuottojen ja -kulujen erotus (netto) toimialoittain. Tuloslaskelmaosan sitovuustaso on rahoitustulojen ja – menojen erotus (netto) koko kunnan tasolla sekä verotulot ja valtionosuudet. Rahoitusosassa sitovia eriä ovat antolainauksen, lainakannan sekä oman pääoman muutokset. Investointien määrärahat ovat käyttöomaisuusryhmittäin sitovia valtuustoon nähden (netto, TA-kirja s.36). Talousarvion sitovuustasot on esitetty vuoden 2026 talousarviokirjassa (s. 26–27).

Neljännesvuosikatsauksissa (osavuosikatsaus ja puolivuosikatsaus) ilmoitetaan olennaiset toiminnan ja talouden tapahtumat, jotka heijastuvat erityisesti talouteen. Neljännesvuosikatsauksissa kerrotaan myös toimialojen talousarvion toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta sekä annetaan tietoa muun muassa verotulojen, työllisyyden, väkiluvun sekä sairauspoissaolojen kehityksestä.

Aikaväliltä tammi-kesäkuu talouden toteutuminen raportoidaan kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle toimialoittain käyttötalouden osalta, investointien toteuma koko kunnan tasolla sekä toimialojen toiminnallisten tavoitteiden toteutumiset. Lisäksi esitetään mahdolliset merkittävät poikkeamat määrärahojen käytössä ja poikkeamien syyt. Samassa yhteydessä raportoidaan tytäryhtiöiden puolivuosikatsaukset.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 27.1.2025 (§ 5) talouden tasapainotusohjelman vuosille 2025–2028. Talouden tasapainotusohjelman toteutumista seurataan kunnanhallituksen päätöksen 20.1.2025 (§ 5) mukaisesti säännöllisesti osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Päätöksen liitteenä (liite 2, Talouden tasapainotusohjelman toteuma 1.1.-31.6.2026) esitetty tarkempi seurantaraportti tasapainotustoimenpiteiden toteutumisesta tammi-kesäkuun osalta. Kyseiseltä ajankohdalta toteunut sopeutus oli ohjelman mukaan noin 336 000 euroa.

Raporteilla on huomioitu talousarviovuoden 2026 aikana tehdyt talousarviomuutokset (KV 2.2.2026 § 5 ja KV 8.6.2026 § 34). Talousarviomuutokset koskevat muutoksia valtionosuuksiin ja kotikuntakorvauksiin sekä tuloarvioiden päivitykseen ja toimialojen määrärahojen sisäisiin siirtoihin. Muutosten yhteisvaikutus on yhteensä noin 144 000 euroa vuosikatetta parantava.

Käyttötalouden toteutuminen tuloslaskelman mukaan

Toimintatuotot
Käyttötalouden toimintatuotot toteutuivat tammi-kesäkuussa noin 55,7 % tasolla vuoden 2026 muutettuun talousarvioon nähden. Toimintatuottojen kokonaissumma oli 2,1 miljoonaa euroa. Tammi-kesäkuun ajalta toimintatuotot ylittivät kumulatiivisen budjetin noin 216 000 eurolla. Tiliryhmätasolla kaikki erät ylittivät kumulatiivisen budjetin. Suurimmat ylitykset olivat tukien ja avustusten (noin 119 000 euroa) sekä muiden toimintatuottojen (noin 62 000 euroa) tiliryhmissä. Myyntituotot ja maksutuotot toteutuivat odotetusti.Tukien ja avustusten osalta suurempaa toteumaa selittää mm. hanketuottojen jaksottuminen. Muiden toimintatuottojen suurempi toteuma johtuu käytännössä maa-alueiden odotettua suuremmista luovutusvoitosta, sillä maa-alueiden myyntejä on toteutunut kevään aikana odotettua enemmän.

Toimintakulut
Toimintakulujen toteuma oli tammi-kesäkuun osalta 47,8 % muutettuun talousarvioon nähden ja kokonaissummaltaan noin 10,5 miljoonaa euroa. Muutettuun talousarvioon nähden toteuma jäi noin 0,49 miljoonaa euroa budjetoitua pienemmäksi. Henkilöstökulujen toteuma oli 5,8 miljoonaa euroa ja toteuma oli 46,5 % Henkilöstökulut alittivat budjetin noin 0,43 miljoonalla eurolla. Henkilöstökulujen toteuma on tasaantunut edelleen jonkin verran vuoden aikana mm. lomarahojen maksusta johtuen. Palkkojen osalta elokuussa maksuun tulleet yleiskorotukset tasoittavat toteuman vauhtia suhteessa budjettiin loppuvuoden ajan. Henkilöstökulujen toteuma on edeltävän vuoden vastaavaan (1–6/2025) ajankohtaan nähden noin 110 000 euroa pienempi, johon on vaikuttanut kunnan henkilöstömäärän pienentyminen.

Puolivuosikatsauksessa on teknisistä syistä kohdistettu lomarahojen jaksotus hallintopalveluiden alaisuuteen koko kunnan palkkakulujen osalta. Lomarahojen maksuajankohtaa on muutettu kuluvan vuoden osalta heinäkuulta kesäkuulle, mutta kuntien taloustietojen raportoinnin ohjeistuksen mukaisesti lomarahat raportoidaan vasta heinäkuun toteumissa, joten lomarahojen jaksotus kesäkuulta heinäkuulle parantaa toimintakulujen toteumia henkilöstökulujen osalta noin 0,53 miljoonaa euroa. Jaksotuksen vaikutus poistuu seuraavaan osavuosikatsaukseen mennessä ja korjaantuu heinäkuun talouden toteumiin.

Palveluiden ostojen toteuma oli 3,1 miljoonaa euroa ja 50,6 % muutettuun talousarvioon nähden. Palveluiden ostojen osalta toteuma ylitti budjetoidun n. 38 000 eurolla. Palveluiden ostojen osalta toteuman odotetaan tasaantuvan loppuvuoden aikana. Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat 50,0 % talousarvioon nähden ja toteuma oli talousarvion mukainen. Avustukset toteutuivat noin 365 000 euron suuruisena (toteuma 42,8 %) ja muut toimintakulut toteutuivat 164 000 euron suuruisena (toteuma 41,8 %).

Toimintakate
Toimintakate (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus) toteutui -8,38 miljoonan euron ja 46,1 % suuruisena. Toteuma jäi alle muutetun talousarvion noin 0,7 miljoonalla eurolla. Kokonaisuutena toimintakate heikkeni hiukan edeltävän vuoden tilanteeseen nähden, yhteensä noin 0,4

miljoonaa euroa. Tilanteeseen vaikutti etenkin toimintatuottojen edeltävää vuotta pienempi toteuma, sillä toimintakulujen kokonaisuus oli noin 0,25 miljoonaa euroa edeltävää vuotta pienempi. Lomarahojen jaksotus huomioiden toimintakate toteutui noin 0,17 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin.

Tulorahoitus
Verotulojen toteumaprosentti oli 44,1 % talousarvioon nähden. Verotuloja kertyi tammi-kesäkuussa yhteensä 7,06 miljoonaa euroa. Verotulojen toteuma oli noin 400 000 euroa edeltävää vuotta suurempi. Kunnan tuloverojen toteutuma oli 53,0 %, kiinteistöverojen 3,9 % ja yhteisöverotuottojen 57,0 % talousarvioon nähden. Tuloverojen (6,27 miljoonaa euroa) ja yhteisöverotuottojen (0,68 miljoonaa euroa) toteumaa voidaan pitää positiivisena nykyiseen tilanteeseen nähden etenkin, kun huomioidaan nykyinen yleinen talous- ja työllisyystilanne. Kiinteistöverotuottojen kehitys on odotettua, sillä verotulojen tilitys toteutuu suurempana heinäkuusta alkaen syksyä kohden.

Valtionosuudet toteutuivat 50,0 % suuruudella muutettuun talousarvioon nähden ja toteuma oli yhteensä noin 1,9 miljoonaa euroa. Valtionosuudet pienentyivät edeltävän vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden noin 154 000 euroa. Muutostalousarviossa on huomioitu vuoden vaihteessa tullut uusi muutospäätös valtionosuuksiin. Valtionosuuksien määrän muutos on ollut valtuuston hyväksyttävänä helmikuun alussa ja valtionosuudet tulevat ylittämään alkuperäisen talousarvion noin 91 000 eurolla.

Vuosikate ja poistot
Vuosikate toteutui noin 0,26 miljoonaa euroa muutettua talousarviota heikommin. Edeltävän vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden vuosikate toteutui noin 136 000 euroa heikompana. Vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja ja arvonalentumisia ja tilikauden tulos oli yhteensä noin 550 000 euroa alijäämäinen. Poistoeron vähennyksen (n. 781 000 euroa) jälkeen tilikauden yliäämä on kuitenkin 230 000 euroa, joka on muutettua talousarviota parempi noin 105 000 eurolla. Poistoeron positiivinen muutos johtuu sote-kiinteistöjen yhtiöittämisestä, jonka seurauksena yhtiöitettyihin kiinteistöihin kohdistuneet poistoerot ovat purkautuneet tammikuun 2026 alussa.

Arvio koko vuoden toteumasta
Osavuosikatsauksen ennusteiden mukaan kuluva tilikausi toteutuu hiukan muutettua talousarviota heikommin johtuen etenkin rahoitustuottojen ja -kulujen pienemmästä toteumaennusteesta. Ennustetta päivitetään ja tarkastellaan uudestaan seuraavan osavuosikatsauksen yhteydessä, jolloin tuodaan esiin mahdolliset muutostarpeet talousarvioon. Puolivuosikatsauksessa tilikauden ylijäämä on noin 195 000 euroa kuluvana vuonna.

Rahoitusasema ja investoinnit
Uutta pitkäaikaista tai lyhytaikaista lainaa ei ole nostettu tammi-kesäkuun aikana. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin suunnitelman mukaisesti noin 0,44 miljoonalla eurolla. Kunnan lainamäärä on maaliskuun lopussa noin 4,6 miljoonaa euroa, joka on noin 754 euroa asukasta kohden. Kunnan rahavarat olivat kesäkuun lopussa n. 6,5 miljoonaa euroa. Kunnan

maksuvalmius on edelleen poikkeuksellisen hyvä ja lainamäärä on pienentynyt tasaisesti.

Investointimenot toteutuivat (nettona) noin 0,33 miljoonan euron suuruisena. Investointimenoja toteui noin 0,72 miljoonaa euroa edeltävän vuoden vastaavaa ajankohtaa vähemmän. Kuluvan vuoden suurimmat investoinnit painottuvat syksyyn ja loppuvuoteen ja tästä syystä toteuma on alkuvuoden osalta budjetoitua pienempi.

Toiminnalliset tavoitteet
Toimialojen talousarvion 2026 toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on kuvattu puolivuosikatsauksessa, joka on päätöksen liitteenä (liite 1.). Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja arvio koko vuoden toteutumisesta on kuvattu eri väreillä toteutumisasteen ja toteutumisarvion mukaisesti.

Tytäryhtiöiden puolivuosikatsaukset

Kunnan tytäryhtiöiden puolivuosikatsaukset löytyvät osana puolivuosikatsausta (liite 1.). Puolivuosikatsaus sisältää Pälkäneen Aluelämpö Oy:n, Pälkäneen Asuntotuotanto Oy:n, Pälkäneen Valokuitu Oy:n, Pälkäneen Palvelukiinteistöt Oy:n ja KKoy Luopioisten Pienteollisuustalon raportit ajalta 1-6/2026.

Toimivallan peruste — Hallintosääntö 75 §

Valmistelija — Aatu Laamanen, talousjohtaja
p. 050 469 8477, aatu.laamanen@palkane.fi

Esitys — Kunnanjohtaja Tatu Ujula

Kunnanhallitus päättää merkitä puolivuosikatsauksen ja talouden tasapainotusohjelman ajalta 1.1.-31.6.2026 tiedokseen ja antaa sen tiedoksi kunnanvaltuustolle, sivistyslautakunnalle, tekniselle lautakunnalle, rakennus- ja ympäristöjaostolle sekä tarkastuslautakunnalle.

Kokouskäsittely — Aatu Laamanen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 19:02.

Päätös — Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 19.10.2026 § 46
79/02.02.02/2026

Esitys — Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto päättää merkitä puolivuosikatsauksen ja talouden tasapainotusohjelman ajalta 1.1.-31.6.2026 tiedokseen.

Päätös — Kunnanvaltuusto päätti merkitä tiedoksi puolivuosikatsauksen ja talouden tasapainotusohjelman ajalta 1.1.-30.6.2026.

Kunnanhallitus § 157 14.09.2026
Kunnanvaltuusto § 46 19.10.2026

Liitteet

2 Puolivuosikatsaus 1.1.-30.6.2026
3 Tasapainotusohjelman toteuma 1.1.-30.6.2026

Kunnanhallitus § 171 12.10.2026
Kunnanvaltuusto § 47 19.10.2026

Kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit 2027

KH 12.10.2026 § 171

Valtuustojen tulee kuntalain 111 §:n mukaisesti päättää kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä. Kunta ilmoittaa tuloveroprosentin vuodelle 2027 prosentin kymmenyksen tarkkuudella.

Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa ja sadasosan tarkkuudella vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kunnan tulee ilmoittaa kiinteistöveroprosentit verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Tuleveroprosentti

Vuoden 2027 talousarviovalmistelua on tehty nykyisen voimassa olevan kunnallisveroprosentin (8,90 %) pohjalta. Vuoden 2027 verotuloja arvioitaessa on hyödynnetty alustavia tietoja 2025 vuoden verotuksesta ja kuluvan vuoden tilityksiä. Ennakkotietojen mukaan vuoden 2025 ansiotulot kasvoivat vähennysten jälkeen noin 6,1 prosenttia ja 2026 vuoden ennakon osalta noin 1,4 prosenttia. Vuodelle 2027 ansiotulojen arvioidaan kasvavan noin 3,2 prosenttia vähennykset huomioiden.

Vuonna 2027 kunnallisveroja arvioidaan kertyvän kaikkiaan noin 12,1 miljoonaa euroa 8,90:n kunnallisveroprosenttia käytettäessä. Kunnallisveron ennakoidaan kasvavan noin 2,6 prosentilla vuonna 2026. Kasvu perustuu pääosin positiiviseen ansiotulojen kehitykseen edellisvuosien tapaan.

Kiinteistöveroprosentit

Kiinteistöveroprosentit määrätään prosentin sadasosan tarkkuudella. Kiinteistöverolain perusteella vuodelle 2027 kiinteistöveroprosenttivälit ovat:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,93-2,00 %
- Maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 1,30-2,00 %
- Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,41-1,00 %
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,93-2,00 %
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentiksi voidaan määrätä enintään 3,10 %
- Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti voidaan määrätä välillä 0,00-2,00 %

- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti voidaan määrätä välillä 2,00-6,00 %

Erillistä veroprosenttia ei ole pakko määrätä voimalaitoksille ja rakentamattomille rakennuspaikoille. Mikäli veroprosenttia ei ole määrätty, kiinteistövero asuntotarkoitukseen kaavoitetusta rakentamattomasta rakennuspaikasta maksuunpannaan yleisen kiinteistöveroprosentin mukaan.

Voimalaitosten kiinteistöveroprosentiksi voidaan määrätä enintään 3,10 %. veroprosenttia voidaan soveltaa vain, jos voimalaitoksen nimellisteho ylittää 10 megavolttiampeeria tai, jos useampi voimalaitos on kytketty sähkömarkkinalain (588/2013) 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettuun jakeluverkkoon tai pykälän 3 kohdassa tarkoitettuun suurjännitteiseen jakeluverkkoon taikka 31 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kantaverkkoon yhteisen liittymispisteen kautta, niiden yhteenlaskettu nimellisteho ylittää 10 megavolttiampeeria (2.11.2017/723).

Vuoden 2027 talousarviovalmistelussa kiinteistöveroprosentit on pidetty 2026 vuoden tasolla.

Pälkäneen kunnan kiinteistöveroprosentit vuonna 2027 ovat seuraavat:

- yleinen kiinteistövero 1,10 %
- yleinen maapohjan vero 1,30 %
- vakituiset asunnot 0,54 %
- muut kuin vakituiset asuinrakennukset 1,16 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %

Kiinteistöveroja on vuonna 2026 kertymässä arviolta hiukan yli 2,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2027 kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan noin 3,0 miljoonaa euroa.

Toimivallan peruste

Kuntalaki 111 §
Kiinteistöverolaki 11–14 §
Laki verotusmenettelystä 91 a §

Valmistelija

Aatu Laamanen, talousjohtaja
p. 050 469 8477, aatu.laamanen@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Tatu Ujula

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se vahvistaa tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2027 seuraavasti:

- tuloveroprosentiksi 8,90 %
- yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,10 %
- maapohjan yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,30 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 0,54 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 1,16 %
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentiksi 0,00 %

Kunnanhallitus § 171 12.10.2026
Kunnanvaltuusto § 47 19.10.2026

Kokouskäsittely Tommi Vuorinen saapui fyysisesti paikalle kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 17:40.

Maria Aho poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 17:41.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 19.10.2026 § 47
315/02.03/2026

Esitys Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto päättää vahvistaa tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2027 seuraavasti:

- tuloveroprosentiksi 8,90 %
- yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,10 %
- maapohjan yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,30 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 0,54 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 1,16 %
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentiksi 0,00 %

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kunnanhallitus § 172 12.10.2026
Kunnanvaltuusto § 48 19.10.2026

Kunnan sijoitustoiminnan puolivuotisraportti

KH 12.10.2026 § 172

Pälkäneen kunnanvaltuusto on hyväksynyt 13.6.2023 (§ 30) ohjeet varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteiksi. Ohjeessa on määritelty niin ikään sijoitustoimintaan liittyviä tavoitteita ja aikajännettä, hajauttamista, riskiin suhtautumista, organisointia sekä raportointia.

Kunnan sijoitustoiminnan perusteissa sijoitustoiminnan tavoitteeksi on määritelty mahdollisimman hyvä tuotto-riskisuhde. Sijoitusten osalta tulee huolehtia myös riittävästä hajautuksesta. Pitkän aikavälin sijoitustoiminnan keskimääräiseksi vuotuiseksi tuottotavoitteeksi on määritelty vähintään sijoitusten hoidosta syntyvien kustannusten ja inflaation ylittävää reaalituottoa. Lyhyellä välillä tuotto voi kuitenkin poiketa tavoitellusta tuotosta. Sijoitusmarkkinoihin liittyvän vaihtelun vuoksi on myös hyväksyttävä, että joinakin vuosina sijoitusomaisuuden arvo saattaa alentua.

Sijoitustoiminnan perusteissa sijoituksille asetetun tuottotavoitteen ja hyväksytyn riskitason perusteella sijoituksille on asetettu perusallokaatio. Eri omaisuuslajeista koostuvien sijoitusten perusallokaatiosta saadaan sallitut vaihteluvälit. Perusallokaatio on sellainen sijoitusten jakauma, jossa kunnan sijoitusten tuotto-riskisuhteen oletetaan olevan optimissaan pitkällä aikavälillä sijoitustoiminnan periaatteet huomioiden. Allokaatiorajat ovat:

Sijoitusten allokointi omaisuuslajeittain:

Omaisuuslaji	Perusallokaatio (%)	Vaihteluväli (%)
Osakesijoitukset	30	0–50
Korkosijoitukset	70	50–100
Vaihtoehtoiset sijoitukset	0	0-30

Korkosijoitusten allokaatiojakauma

Markkina-alue	Perusallokaatio (%)	Vaihteluväli (%)
Euroalueen valtionlainat	20	0–40
Yrityslainat IG (Investment grade)	30	0–50
Yrityslainat HY (High yield)	20	0–30
Kehittyvät markkinat	20	0–30
Rahamarkkinat	10	0–100

Pälkäneen olemassa olevat sijoitukset ovat tällä hetkellä korkosijoituksissa ja määräaikaistalletuksissa. Kunnanhallitus 3.10.2023 (§ 161) ja talousjohtaja § 2/2026 ovat päättäneet korkosijoitusten tekemisestä. Yhteismäärältään 1,2 + 1,5 miljoonan euron sijoitukset on tehty päätösten mukaisesti alla olevalla tavalla:

1. 500 000 euroa United Bankers Oyj:n Lyhyt Korko - korkorahastoon.
2. 500 000 euroa United Bankers Oyj:n Korko Plus - korkorahastoon.
3. 200 000 euroa United Bankers Oyj:n High Yield - korkorahastoon.
4. 1 000 000 euroa Mandatum Oy:n täyden valtakirjan korkosalkkuun
5. 500 000 euroa United Bankers Oyj:n Korko Plus- ja High Yield - korkorahastoihin

Kunnalla on lisäksi 500 000 euron suuruinen määräaikaistalletus Aito Säästöpankkiin. Määräaikaistalletus erääntyy 2026 vuoden lopussa ja korkotuotto maksetaan tuolloin kunnalle.

Kunnan sijoituksista, lainoista ja maksuvalmiuden muutoksista raportoidaan kunnanhallitukselle ja -valtuustolle vähintään puolivuosittain talouden osavuosikatsausten yhteydessä. Laajemmin sijoituksista ja rahoituksesta raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

United Bankersin korkosijoitukset ovat tuottaneet noin 34 kuukauden aikana (8.11.2023 - 4.10.2026) seuraavasti:

Korkorahastot	Kpl	Hinta/Kpl	Hankinta-arvo	Kurssi	Markkina-arvo	Arvonmuutos	Arvonmuutos-%	Kert. korot	Säilytys
UB High Yield	4 142,853	115,86	480 000,00	124,51	515 814,61	35 814,61	7,46	0,00	UB
UB Korko Plus	6 496,1335	110,84	720 000,00	119,31	775 049,79	55 049,79	7,65	0,00	UB
UB Lyhyt Korko	4 872,9666	102,61	500 000,00	111,60	543 806,99	43 806,99	8,76	0,00	UB
Korkorahastot yht.			1 700 000,00		1 834 671,39	134 671,39	7,92		

United Bankersin korkosijoitusten yhteenlaskettu tuotto kyseisellä ajanjaksolla (34 kk) on 7,92 % eli noin 2,80 % vuotuista tuottoa. Korkosijoitusten markkina-arvo on kasvanut ollen 134 671,39 euroa raportointikauden lopussa. Alkuvuoden 2026 sijoitustoiminnan raporttiin nähden summa on kasvanut noin 12 000 euroa, johon on vaikuttanut etenkin sijoitusten määrän kasvattaminen keväällä 2026. Sijoitusten arvioitu sijoitusperioidi on ollut noin 2 vuotta, eli oletettua sijoitusaika on tullut täyteen. Kunnalla ei kuitenkaan ole tällä hetkellä akuuttia tarvetta kotiuttaa sijoituksia vahvan kassan tilanteen takia, joten sijoitusaikaa on tarpeellista jatkaa ainakin kesään asti. Talousarviossa on varauduttu sijoitusten kotiuttamiseen 2026 vuoden aikana, mutta tilanetta tarkkaillaan kunnan kassa- ja maksavalmiuden tarpeet huomioiden.

Mandatumin sijoitusten tuotto on ollut ajanjaksolla (5kk) 21.4-1.10.2026 vastaavasti negatiivinen. Sijoitusten arvo on pudonnut noin 9 000 euroa ja yhteensä 0,90 % keväästä alkaen.Taustalla on vaikuttanut etenkin nykyinen korkomarkkinatilanne ja ohjauskorkojen nostot. Sijoituksen alustava aikaperiodi on noin 12kk, joten arvonvaihtelu on luonnollista. Sijoitusten kehittymistä tarkkaillaan aktiivisesti.

United Bankersin ja Mandatumin korkosijoitusten korkotuottoja ei ole jaksotettu/kirjattu käyttötalouteen tuloslaskelmaan, vaan rahoitusomaisuus on merkitty taseeseen nimellisarvoonsa. Tuotot kirjataan tuloksi sijoitusten kotiutuksen/myyntien yhteydessä.

Kunta on saanut lisäksi pankkitilillä pitämilleen rahoille talletuskorkoa, jonka määrä on tällä hetkellä 1 kk:n euribor vähennettynä 1 %-yksiköllä. Näitä talletuskorkoja on kertynyt ajanjaksolla 1-9/2026 yhteensä 42 116,01

euroa.Talletuskorkotuottojen summaa on nostanut etenkin alkuvuoden ja loppuvuoden osalta poikkeuksellisen hyvä kassan tilanne. Talletuskorot sisältyvät tuloslaskelman korkotuottoihin.

Tilastokeskuksen mukaan kuluttajahintojen vuosimuutos oli elokuussa 2026 Suomessa 2,2 %. Inflaatio on tullut selvästi alaspäin huipuistaan (12/2022, 9,1 %). Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin ennakkotietojen mukaan euroalueen inflaatio oli elokuussa 3,3 %. Suomen vastaava inflaatio oli elokuussa 2,4 %. Yhdenmukaistetussa kuluttajahintaindeksissä ei ole mukana muuan muassa omistusasumista tai kulutus- ja muiden luottojen korkoja. Euroopan keskuspankin (EKP) keskipitkän ajan inflaatiotavoite on 2 %. Euroalueen inflaatio on tällä hetkellä yli tavoitetason, joten korkotasoon on odotettavissa useampi koronnosto seuraavan vuoden aikana. Maailmanpolitiikassa tapahtuvat muutokset voivat kuitenkin aiheuttaa inflaatioon isojakin muutoksia lyhyessä ajassa, jotka ovat realisoituneet kuluvan vuoden aikana. Inflaation odotetaan hidastuvan Suomessa noin 1,5-2,0 % tuntumaan 2027 vuoden aikana.

Yhteenvetona voidaan todeta, että kunnan korkosijoitukset ovat edelleen pitkällä aikavälillä tuottaneet inflaatiota paremmin eli sijoitusten reaalituotto on positiivinen sijoituksen aikajänne huomioiden. Lyhyellä ajanjaksolla sijoitusten arvossa tapahtuu vaihtelua ja tuotto saattaa jäädä tavoitetta alemmaksi, kuten Mandatumin sijoitusten osalta on käynyt raportointijaksolla.

Toimivallan peruste — Hallintosääntö 33 ja 79 §

Valmistelija — Aatu Laamanen, talousjohtaja
p. 050 469 8477, aatu.laamanen@palkane.fi

Esitys — Kunnanjohtaja Tatu Ujula

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi sijoitustoiminnan raportin ja toimittaa sen edelleen tiedoksi kunnanvaltuustolle.

Päätös — Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 19.10.2026 § 48
87/02.05.06/2026

Esitys — Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto merkitsee tiedoksi sijoitustoiminnan raportin.

Päätös — Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kunnanhallitus § 174 12.10.2026
Kunnanvaltuusto § 49 19.10.2026

Takauksen myöntäminen Pälkäneen Asuntotuotanto Oy:lle

KH 12.10.2026 § 174

Pälkäneen Asuntotuotanto Oy on lähestynyt Pälkäneen kuntaa Kutojantie 4 osoitteessa olevan rakennuksen peruskorjauksen 2. vaiheen toteuttamiseen liittyen. Vuonna 2025 kohteessa toteutettiin mittava linjasaneeraus, jossa uusittiin kohteen sähköjärjestelmät, märkätilat, yleiset tilat ja käyttövesiputkistot. Peruskorjauksen 1. vaiheessa kohteen ulkopinnoille ei kuitenkaan tehty korjauksia. Peruskorjauksen 2. vaiheen toteuttaminen on yhtiön kannalta välttämätöntä ja peruskorjaus turvaa 1. vaiheessa tehtyjen investointien hyötyjä. Peruskorjauksen 2. vaiheessa on tarkoitus korjata kohteen vesikatto, ikkunat ja ulko-ovet, sokkelia ja maaperää sekä piha-aluetta. Peruskorjauksen 2. vaiheen toteutus parantaa kiinteistön arvoa ja elinkaarta, sillä nykyinen tekninen käyttöikä alkaa olla tiensä päässä. Kohteessa on lisäksi havaittu akuutteja vesivahinkoja, jotka ovat aiheutuneet ulkovaipan ja katon heikosta kunnosta. Peruskorjaus tukee monilta osin yhtiön riskienhallintaa, sillä peruskorjauksella ehkäistään korjausvelan hallitsematonta kasvua ja estetään toisaalta uusien lisävaurioiden syntyminen. Kohde on valmistunut 1978, joten ulkopinnat ovat tulleet monilta osin tiensä päähän ja mittava peruskorjaus on tarpeen toteuttaa yhtiön suunnitelmien mukaisesti. Yhtiö on teettänyt peruskorjauksen 2. vaiheen suunnittelun tueksi rakennuttajakonsulttien valmisteleman hankesuunnitelman.

Peruskorjauksen 2. vaiheen toteutusta varten Pälkäneen Asuntotuotanto Oy pyytää 1 160 000 euron lainatarjoukset isoimmilta pankeilta sekä Kuntarahoitukselta 30 vuoden laina-ajalla. Yhtiö pyytää kunnalta omavelkaisen takauksen koko lainasummalle. Lainatarjouksen ehtona tulee olemaan kunnan 100 % omavelkainen takaus mahdolliselle lainalle.

Pälkäneen kunnan konserniohjeen (KV 13.12.2022 § 61) mukaan kunta voi myöntää valtuuston päätöksellä omavelkaisia takauksia, joiden suuruus ja takausprovisioiden tarve määritellään päätöksen yhteydessä. Myönnettävät takaukset on turvattava riittävillä vastavakuuksilla. Takauksia myönnettäessä on huomioitava kuntalain 129 §:n mukaisesti, että kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Takaus, laina tai muu vakuus ei myöskään saa aiheuttaa merkittävää taloudellista riskiä. Kunta voi myöntää takauksen kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin. Kunnan on lisäksi huomioitava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (alun perin EY:n perussopimuksen 87 ja 88 artiklat) 107 ja 108 artiklat.

Pälkäneen Asuntotuotanto Oy kuuluu kuntakonserniin kunnan 100 % omistusosuudella. Yhtiö tarjoaa Pälkäneellä vuokra-asuntoja.

EU:n valtiontukisäätelyn pohjalta kunnan tulee huomioida myös valtiontukisäännökset tilanteessa, jossa takaus annetaan kilpailluilla markkinoilla toimivan kuntakonserniin kuuluvan yhteisön velasta, ettei kilpailuolosuhteita vääristetä. Euroopan komissio on antanut tiedonannon perussopimuksen artiklan SEUT 107 ja 108 soveltamisesta takauksiin

(2008/C 155/02). Tiedonannon 3.2. kohdan mukaan seuraavien edellytysten täyttäminen riittää osoittamaan, ettei yksittäinen valtiontakaus (kunnan takaus) ole valtiontukea:

1. lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa
2. takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti (kiinteä enimmäismäärä ja rajattu voimassaoloaika)
3. takaus ei kata missään vaiheessa enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä
4. takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.

EU-tiedonannossa on myös todettu, että jos jokin edellä mainituista edellytyksistä ei täyty, se ei tarkoita sitä, että takaus katsottaisiin automaattisesti valtiontueksi.

Päätöksessä on lisäksi huomioitava rahoittajien asettamat vaateet, joita ovat mm. takauksen kattaminen lainan pääoman lisäksi täysimääräisesti myös lainan korot, viivästyskorot ja erinäiset muut kulut ja maksut (niin sanotut lainan liitännäiskustannukset). Lisäksi lainan takauspäätöksessä tulee olla maininta 100 % omavelkaisesta takauksesta. Takauspäätöksen tulee kattaa siis täysimääräisenä myös taattavan rahoituksen koko elinkaari. Rahoittajan käytännön mukaan takauksen päättymispäivän tulee olla vähintään vuoden myöhäisempi kuin lainan viimeisen takaisinmaksupäivän ja on voimassa niin kauan, kunnes kaikki päävelkasitoumuksen mukaiset velallisen vastuut on lopullisesti ja peruuttamattomasti maksettu luotonantajalle takaisin. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että pyydettävä lainatarjous on voimassa x vuotta ja takaus voimassa vähintään x+1 vuotta. Takaamisesta aiheutuvaa riskiä pienennetätän kattavalla vastavakuudella. Yhtiö on tarjonnut vastavakuudeksi kiinnityksiä yhtiön kiinteistöistä yhteensä noin 110 % edestä suhteessa takauksen määrään. Takausprovision määritellyssä on hyödennetty rahoituslaitosten antamia lainatarjouksia ja niissä olevia lainan marginaaleja. Rahoitustarjousten marginaaleja voidaan soveltaa takausprovision markkinaehtoiseen määrään, sillä lainoissa käytettävä marginaali huomioi kilpailun eri rahoituslaitosten välillä ja asiakaskohtaisen riskin.

Johtopäätökset

Pälkäneen Asuntotuotanto Oy:n taloudellinen tila on ollut viime vuosina vakaa. Yhtiön tilinpäätökset ovat olleet 2020-2025 vuosilta liikevoittona mitattuna positiivisia 2022 ja 2025 vuosia lukuunottamatta. Yhtiö on tehnyt pääosin nollatuloksen ja suurempi tilikauden voitto on toteutunut 2020 vuonna. Yhtiön tuloslaskelmien pohjalta talous on ollut tasapainoissa. Yhtiön rahoitusasema ja omavaraisuusaste vastaa normaalia tasoa kunnalliselle vuokrataloyhtiölle. Yhtiö on tehnyt viimeisen vuoden aikana merkittäviä toimenpiteitä liiketoiminnan kehittämiseksi, yhtiön taloudellisen tilanteen parantamiseksi, kohteiden myymiseksi, korjausvelan hillitsemiseksi ja asuntojen remontteihin panostamiseksi. Toimenpiteillä tavoitellaan lisäksi käyttöasteen nostamista ylöspäin.

Kunnanhallitus § 174 12.10.2026
Kunnanvaltuusto § 49 19.10.2026

Myönnettävä takaus on rajattu tiettyyn enimmäismäärään ja aikaan sekä lisäksi takauksesta peritään vuosittain provisiota. Vaikka takausprosentti on yli 80 %, tässä tapauksessa kunnan omavelkaisen takauksen ei katsota vääristävän tai uhkaavan kilpailua. Takauspäätöksessä on lisäksi huomioitu rahoittajien ohjeistus. Lisäksi takauksen ei katsota muodostavan riskiä kunnan talouteen, koska kyse on verrattain pienestä summasta kunnan ja kuntakonsernin kokoon nähden sekä kunnan takausten kokonaismäärä on edelleen hyvin maltillinen. Kunnan taloudellinen tilanne on kokonaisuudessaan vakaalla pohjalla ja kunnan maksuvalmius on kunnan kokoon nähden poikkeuksellisen vahva.

Takausta vastaan kunta saa lisäksi kattavan vastavakuudet, jolla pienennetään takauksen muodostamaa riskiä. Vastavakuuksien kokonaissumma on noin 110 % takauksen määrästä, jota voidaan pitää riittävän suurena. Yhtiö maksaa takauksesta markkinaehtoisen takausprovision vuosittain.

Edellä mainittujen perusteiden pohjalta voidaan todeta, ettei takaus sisällä kiellettyä valtiontukea. Pälkäneen Asuntotuotanto Oy:n lainan takaaminen tukee kuntakonsernin kokonaisetua sekä mahdollistaa vuokra-asuntojen kattavan ja laadukkaan tarjonnan kunnan alueella tulevaisuudessa.

Konserniohjeen (KV 13.12.2022 § 61) mukaan kunnanvaltuusto päättää takausten myöntämisestä.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 79 §, kuntalaki 129 §

Valmistelija Aatu Laamanen, talousjohtaja
p. 050 469 8477, aatu.laamanen@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Tatu Ujula

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että

1. valtuusto päättää antaa 100 %:n omavelkaisen takauksen Pälkäneen Asuntotuotanto Oy:n 1 160 000 euron lainalle Kutojantie 4 olevan rakennuksen peruskorjauksen 2. vaihetta varten. Takaus kattaa lainan pääoman lisäksi lainan korot, viivästyskorot sekä mahdolliset muut liitännäiskustannukset lainan koko elinkaaren ajalta ja on voimassa niin kauan, kunnes kaikki päävelkasitoumuksen mukaiset velallisen vastuut on lopullisesti ja peruuttamattomasti maksettu luotonantajalle takaisin.

2. valtuusto päättää periä Pälkäneen Asuntotuotanto Oy:ltä 0,6 %:n suuruisen takausprovision vuosittain. Takausprovisio lasketaan vuosittain takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12.

3. Pälkäneen Asuntotuotanto Oy:ltä vaaditaan takauksesta vastavakuus Pälkäneen kunnalle.

4. lainan takauksen riittäväksi katsottavana vastavakuutena Pälkäneen Asuntotuotanto Oy luovuttaa vähintään 1 276 000 euron arvosta kiinteistöjen panttikirjoja Pälkäneen kunnalle.

Kunnanhallitus § 174 12.10.2026
Kunnanvaltuusto § 49 19.10.2026

Kokouskäsittely Aatu Laamanen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn päätyttyä klo 18:15.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 19.10.2026 § 49
317/02.05.07/2026

Esitys Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto päättää

1. antaa 100 %:n omavelkaisen takauksen Pälkäneen Asuntotuotanto Oy:n 1 160 000 euron lainalle Kutojantie 4 olevan rakennuksen peruskorjauksen 2. vaihetta varten. Takaus kattaa lainan pääoman lisäksi lainan korot, viivästyskorot sekä mahdolliset muut liitännäiskustannukset lainan koko elinkaaren ajalta ja on voimassa niin kauan, kunnes kaikki päävelkasitoumuksen mukaiset velallisen vastuut on lopullisesti ja peruuttamattomasti maksettu luotonantajalle takaisin.

2. periä Pälkäneen Asuntotuotanto Oy:ltä 0,6 %:n suuruisen takausprovision vuosittain. Takausprovisio lasketaan vuosittain takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12.

3. että Pälkäneen Asuntotuotanto Oy:ltä vaaditaan takauksesta vastavakuus Pälkäneen kunnalle.

4. että lainan takauksen riittäväksi katsottavana vastavakuutena Pälkäneen Asuntotuotanto Oy luovuttaa vähintään 1 276 000 euron arvosta kiinteistöjen panttikirjoja Pälkäneen kunnalle.

Kokouskäsittely Antti-Jussi Mikkola (osallisuusjäävi) ja Sofia Penttilä (osallisuusjäävi) ilmoittivat olevansa esteellisiä ja poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Antti-Jussi Mikkolan tilalla kokouksessa tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan oli varavaltuutettu Virva Läärä.

Sofia Penttilän tilalla kokouksessa tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan oli varavaltuutettu Markku Koskelo.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Tekninen lautakunta	§ 91	15.09.2026
Kunnanhallitus	§ 176	12.10.2026
Kunnanvaltuusto	§ 50	19.10.2026

Kunnanhallituksen vastine tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2025

TEKLA 15.09.2026 § 91

Tarkastuslautakunta on vuoden 2025 arviointikertomuksessaan (luku 8 "Tekninen toimi ja hankintamenettelyt") esittänyt teknistä tointa koskevia havaintoja ja kehittämisehdotuksia. Kuntalain 121 §:n mukaan kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Tekninen lautakunta antaa kunnanhallitukselle selvityksen arviointikertomuksen kohtiin 8.1–8.4.

Tekninen lautakunta antaa havaintoihin seuraavan selvityksen:

8.1 Vuosien 2023–2024 hankintoihin liittyvät keskeneräiset asiat
Arviointikertomuksessa mainitut kaksi asiaa: kiinteistöjen ulkoalueiden talvikauden 2023–2024 kunnossapito, mukaan lukien hiekanpoisto, sekä kuivatun yhdyskuntapuhdistamolietteen vastaanotto.

Kiinteistöjen ulkoalueiden hankintaan liittyvien asioiden aineelliseen ratkaisuun tai vastuukysymyksiin tekninen lautakunta ei tässä selvityksessä ota kantaa.

Kuivatun yhdyskuntalietteen osalta markkinaoikeus hylkäsi valituksen (MaO dnro 23/03.04.04.00.04/2025).

Tarkastuslautakunnan havaintoon hankintaprosessien suunnitelmallisuuden ja dokumentoinnin vahvistamisesta tekninen lautakunta yhtyy. Toimenpiteinä:
- hankintojen suunnittelua on kehitetään hankintasuunnitelman avulla;
- hankinta-asiakirjojen kirjaamista on täsmennetty ja keskitetty hankintojen valmistelusta vastaavalle viranhaltijalle, mikä yhtenäistää dokumentointia ja varmistaa asiakirjojen tallentumisen asianhallintaan;
- sopimusmenettelyä on täsmennetty sekä tarjouspyyntövaiheessa että käytännön hankintaprosessissa siten, että kirjallinen sopimus tehdään ennen töiden aloittamista;
- hankintoja koskevaa sisäistä ohjeistusta on lisätty.

8.2 Kaavateiden talvikunnossapidon kilpailutus 2025–2027
Hankinta toteutettiin avoimella menettelyllä. Tarjousaikana annettiin kolme korjausilmoitusta (22.8., 3.9. ja 9.9.2025). Hankinnasta tehtiin valitus markkinaoikeuteen 8.10.2025. Tekninen lautakunta on 21.10.2025 tekemällään päätöksellä § 110 muun ohella poistanut 16.9.2025 tekemänsä päätöksen § 90 ja keskeyttänyt hankintamenettelyn. Päätös on saatettu tiedoksi markkinaoikeudelle. Valittaja on peruuttanut valituksensa ja markkinaoikeus on todennut näin ollen asian käsittelyn rauenneeksi (MaO dnro 525/03.04.04.00.04/2025).

Hankintojen suunnitelmallisuuden ja aikataulutuksen kehittämiseksi tekninen toimi on ryhtynyt tai ryhtyy seuraaviin toimenpiteisiin:
- hankintojen aikataulutusta varten valmistellaan hankintakalenteria, joka tukee kilpailutusten käynnistämistä riittävän ajoissa;

- tarjouspyyntöjen valmisteluprosessia on kehitetty;
- jatkossa täsmennetään menettelyä, jolla kilpailutusten käynnistymistä ja etenemistä seurataan teknisessä lautakunnassa.

8.3 Resurssit ja osaaminen

Tarkastuslautakunnan havainnon johdosta tekninen lautakunta pitää perusteltuna arvioida teknisen toimen henkilöstöresurssien riittävyyttä ja osaamisen kohdentumista kokonaisuutena. Arviointi kohdistuu tehtävien ja resurssien järjestämiseen, ei yksittäisten viranhaltijoiden arviointiin.

Toimenpiteinä:

- hankintatehtäviin on lisätty teknisen toimen sisäistä työpanosta, mikä vahvistaa hankintojen hoitamista omana työnä;
- osaamista vahvistetaan: hankintojen valmistelusta vastaava kehittää hankintaosaamistaan julkisten hankintojen opinnoilla;
- osa hankintatoiminnan kehittämistoimista on valmistelussa ja etenee vaiheittain;
- osana teknisen toimen organisaation ja tehtävien järjestämisen tarkastelua arvioidaan tehtäväkuvien, tehtävien vaativuuden ja tehtävänimikkeiden ajantasaisuutta suhteessa tosiasiallisiin tehtäviin. Hankintatehtävien lisääntyessä on tarpeen varmistaa, että tehtäväkuvat ja nimikkeet vastaavat tehtävien tosiasiallista sisältöä ja vaativuutta.

Seurannan vahvistamiseksi tekninen toimi valmistelee menettelyn, jolla resurssitilanteesta ja hankintatoiminnan kehittämisen etenemisestä raportoidaan lautakunnalle säännöllisesti, esimerkiksi talousarvion ja tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä sekä tarvittaessa erillisenä katsauksena. Tarpeen mukaan asiasta tiedotetaan edelleen kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

8.4 Yhteenveto toimenpiteistä

Tekninen toimi on ryhtynyt tai ryhtyy arviointikertomuksen havaintojen johdosta seuraaviin toimenpiteisiin vuosina 2026–2028:

1. *Hankintojen suunnitelmallisuus ja aikataulutus*: hankintojen suunnittelua ja aikataulutusta kehitetään hankintasuunnitelman ja valmisteltavan hankintakalenterin avulla siten, että kilpailutukset voidaan käynnistää riittävän ajoissa.
2. *Dokumentointi ja asiakirjahallinta*: hankinta-asiakirjojen kirjaamista on täsmennetty ja keskitetty, mikä yhtenäistää dokumentointia ja varmistaa asiakirjojen tallentumisen asianhallintaan.
3. *Sopimusmenettely ja sopimuksen hallinta*: kirjallinen sopimus tehdään ennen töiden aloittamista, ja sopimuskauden aikaista seurantaa täsmennetään.
4. *Osaaminen ja resurssit*: hankintatehtäviin on lisätty teknisen toimen sisäistä työpanosta, hankintaosaamista vahvistetaan kouluttautumisen kautta, ja tehtäväkuvien, tehtävien vaativuuden ja tehtävänimikkeiden ajantasaisuutta tarkastellaan osana organisaation järjestämistä.
5. *Seuranta ja raportointi*: valmistellaan menettely, jolla kilpailutusten käynnistymistä ja etenemistä seurataan teknisessä lautakunnassa ja jolla resurssitilanteesta ja hankintatoiminnan kehittämisestä raportoidaan lautakunnalle säännöllisesti.

Tekninen lautakunta	§ 91	15.09.2026
Kunnanhallitus	§ 176	12.10.2026
Kunnanvaltuusto	§ 50	19.10.2026

Vastuutaho: tekninen toimi teknisen johtajan johdolla. Aikataulu: toimet toteutetaan ja niitä kehitetään vaiheittain vuosina 2026–2028.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 26 §

Valmistelija Harri Apell, tekninen johtaja
p. 050 442 0131, harri.apell@palkane.fi

Esitys Tekninen johtaja Harri Apell

Tekninen lautakunta päättää antaa edellä esitetyn selvityksen tarkastuslautakunnan vuoden 2025 arviointikertomuksen luvun 8 havaintoihin (kohdat 8.1–8.4) ja saattaa selvityksen kunnanhallitukselle kuntalain 121 §:ssä tarkoitettua, valtuustolle annettavaa lausuntoa varten.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 12.10.2026 § 176

Kunnanhallitus on perehtynyt tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2025 ja kiittää tarkastuslautakuntaa sen esiin tuomista havainnoista. Kunnanhallitus antaa kootusti vastineen arviointikertomukseen seuraavilta osin:

Luku 2. Sidonnaisuusilmoitukset

Tarkastuslautakunta on todennut, että sidonnaisuusilmoitusten vastaanottamisessa on ollut haasteita, ja suosittaa että ilmoitusten jättämistä ja täydentämistä koskevaa menettelyä selkeytetään ja teknisesti helpotetaan.

Kunnanhallitus kiittää tarkastuslautakuntaa huomiosta ja valtuuttaa hallintopalvelut laatimaan tarvittaessa tarkentavaa ohjeistusta sidonnaisuuksien ilmoittamiseen sekä päivittämään sidonnaisuuksien keräämisen teknistä toteutustapaa.

Kunnanhallitus toteaa lisäksi, että sidonnaisuuksien ilmoittaminen perustuu Pälkäneen kunnassa nykyisellään kuntalain 84 § säädökseen. Sitä laajempi sidonnaisuuksien kerääminen on kunnalle vapaaehtoista, ja siitä päättäminen on valtuuston toimivallassa.

Luku 5. Elinvoimapalvelut ja väestökehitys

Tarkastuslautakunta on todennut, että se pitää väestökehitystä kunnan keskeisimpänä strategisena haasteena, erityisesti koulu- ja palveluinvestointien näkökulmasta.

Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen, jonka mukaan väestökehitys on kunnan keskeinen strateginen haaste. Kunnan päivitetyssä strategiassa 2035 keskeisenä strategisena tavoitteena on

Tekninen lautakunta § 91 15.09.2026
Kunnanhallitus § 176 12.10.2026
Kunnanvaltuusto § 50 19.10.2026

kunnan väkiluvun pitäminen nykytasolla. Lisäksi tavoitteena on positiivinen nettomuutto. Tulevissa palvelu- ja rakennusinvestoinneissa huomioidaan käyttäjä- ja asiakasmäärien kehitys myös pitkällä aikavälillä.

Luku 6. Sivistystoimi ja hyvinvointi

Tarkastuslautakunnan huolta herättivät yläkouluikäisten heikot MOVE -tulokset sekä kiusaamiskokemusten lisääntyminen kouluterveyskyselyllä. Tarkastuslautakunta myös korosti ennaltaehkäisevän hyte-työn merkitystä ja tulosten systemaattista seurantaa.

Kunnanhallitus toteaa, että kunnan hyvinvointityössä on huomioitu tarkastuslautakunnan em. nostot. Hyvinvointityön tulosten seuranta tapahtuu vuosittain hyvinvointikertomuksen käsittelyn yhteydessä. Lisäksi valtuustokaudeksi laadittu laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma asettaa pitkän aikavälin tavoitteita mm. lasten ja nuorten tervellisten elintapojen ja edistämiseen sekä kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyyn. Sivistyslautakunnan omissa talousarviotavoitteissa huomioidaan niinikään liikunnallisen elämäntavan edistäminen. Lisäksi MOVE-tuloksiin pyritään vaikuttamaan erillisellä liikkuva koulu -hankkeella.

Luku 8. Tekninen toimi ja hankintamenettelyt

Tarkastuslautakunta on esittänyt useita huomioita liittyen teknisen toimen hankintoihin, ja esittänyt johtopäätöksinään seuraavaa:

- Hankintamenettelyjen suunnitelmallisuutta ja aikataulutusta tulee parantaa.
- Kilpailutusten dokumentointi ja ehtojen muutosten hallinta on varmistettava.
- Teknisen toimen resurssien riittävyyttä ja osaamista on arvioitava kriittisesti.
- Lautakuntien ja valtuuston tiedonsaantia teknisen toimen toiminnan kehittämisestä tulee vahvistaa.

Tekninen lautakunta on kokouksessaan 15.9.2026 § 91 käsitellyt tarkastuslautakunnan arviointikertomusta 2025, ja antanut oman vastineensa teknistä toimea ja sen hankintoja koskeviin huomioihin.

Teknisen lautakunnan vastine on esitetty edellä.

Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemyksiin, joiden mukaan hankintatoimen suunnitelmallisuutta, osaamista ja resursointia on syytä tarkastella kriittisesti. Kunnanhallitus pitää myönteisenä sitä, että asiaa koskeviin toimenpiteisiin on ryhdytty, ja että puutteiden korjaamiseen on luotu selkeä suunnitelma teknisessä toimessa. Kunnan päivitetty hankintaohje 2026 pyrkii osaltaan selkeyttämään hankintoihin liittyviä vastuita ja velvollisuuksia koko organisaation osalta.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 19 §

Valmistelija Mikko Salmela, hallintojohtaja

Tekninen lautakunta	§ 91	15.09.2026
Kunnanhallitus	§ 176	12.10.2026
Kunnanvaltuusto	§ 50	19.10.2026

p. 050 523 1233, mikko.salmela@palkane.fi

Harri Apell, tekninen johtaja
p. 050 442 0131, harri.apell@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Tatu Ujula

Kunnanhallitus päättää antaa valtuustolle tiedoksi edellä esitetyn vastineen tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2025.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 19.10.2026 § 50
569/02.06.01.03/2025

Esitys Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto ottaa tiedoksi edellä esitetyn vastineen tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2025.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Valtuustoaloite: Lautakuntien jäsenten osallistuminen valtuustoseminaareihin.

KV 19.10.2026 § 51
349/00.01.01/2026

Jani Luukkonen (PS) teki valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että myös kaikki lautakuntien jäsenet kutsuttaisiin jatkossa mukaan valtuustoseminaareihin.

Kokouskäsittely

Valtuutettu Luukkonen esitti valtuustoaloitteen kokouksessa suullisesti ja puheenjohtajan pyynnöstä lupasi toimittaa sen myös kirjallisesti.

Puheenjohtaja totesi, että valtuustoaloite on jätetty hallintosäännön 137 §:n mukaisena aloitteena, ja että valtuusto päättää lähettää valtuustoaloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Valtuustoaloite merkitään pöytäkirjan liitteeksi.

Päätös

Kunnanvaltuusto merkitsi valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liitteet

4 Valtuustoaloite 19.10.2026 Luukkonen Jani (PS)

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 42, § 43, § 44, § 45, § 46, § 48, § 50, § 51

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, Kuntalaki (410/2015) 136 §.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 47, § 49

Valitusosoitus
Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus
Päätökseen saa hakea muutosta:
- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika
Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana. Paperinen valituskirjelmä on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Kirjeitse tapahtuvan tiedoksiannon kohdalla asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet
Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä**.**

Valitusviranomainen
Kunnallisvalitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Valitus tehdään ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.

Sähköpostiosoite: hameenlinna.hao@oikeus
Puhelinnumero: 029 564 2200
Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna

Valituksen muoto ja sisältö
Valitus on tehtävä kirjallisesti ja ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelua käyttäen. Myös muu sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta *(*valituksen kohteena oleva päätös*);*
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi *(*vaatimukset*);*
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus sekä yhteystiedot. Myös kotikunta on hyvä mainita. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös sähköinen tai mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallintotuomioistuimen sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Jos valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:
1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu
Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.
Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy Tuomioistuinlaitoksen sivuilta.

Pöytäkirja
Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Pälkäneen kunnan kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: palkane@palkane.fi
Puhelinnumero: 03 579 11
Postiosoite: Keskustie 1, 36600 Pälkäne
Käyntiosoite: Keskustie 1, 36600 Pälkäne
Pälkäneen kunnan asiakaspalvelu on avoinna to-pe klo 9–15.

Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon 23.10.2026.